

День Святого Миколая

Святий Микола́й — святковий персонаж, добрий чарівник, якого ототожнюють з образом Миколая Чудотворця.

Напередодні свята святого Миколая діти пишуть до нього листи зі своїми побажаннями, які кладуть у поштову скриньку або залишають за вікном. Чемним дітям Святий Миколай залишає під подушкою або у шкарпетці подарунок, а неслухняним — різку. Різка слугує своєрідним попередженням дитині, що час задуматися над своєю поведінкою і виправитися. День святого Миколая традиційно відзначається 6 грудня, у день вшанування пам'яті Миколая Чудотворця, єпископа Мирлікійського. Вранці цього дня діти, які були ввічливими протягом року, знаходять подарунки, заховані під подушкою або в заздалегідь заготовленій шкарпетці.

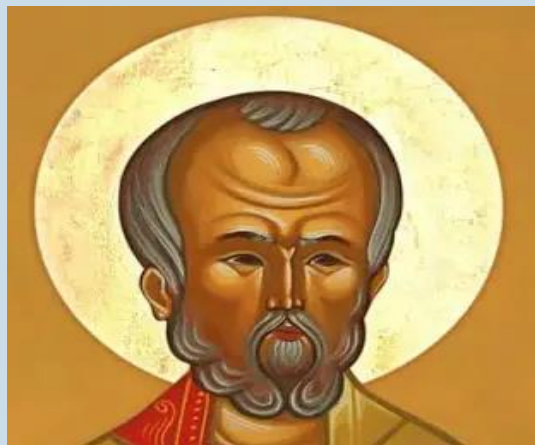
Оскільки Миколай Чудотворець — християнський святий, то образ Святого Миколая пов'язують саме з різдвяними святами. Різдвяну ялинку на Софійській площі, що вважається головною різдвяною ялинкою України, традиційно запалює Святий Миколай 6 грудня (до 2022 року включно — 19 грудня).

Легенда про Святого Миколая

За історичними переказами Миколай народився десь між 270 та 286 роками нашої ери в місті Патарі на півострові Лікія, який є територією сучасної Туреччини. Хлопчик був єдиним сином Феофана та Нони — заможних і глибоко віруючих людей. Саме тому вони з перших днів ростили Миколая в релігійній атмосфері й похрестили його одразу після народження, що в ті часи було рідкістю.

Миколай виріс і став аскетичною та щедрою людиною, яка в будь-який час могла прийти на допомогу нужденним. З часом він переселився до міста Мира, воліючи присвятити себе науці, і саме там його дядько-єпископ висвятив Миколая у священники.

Незабаром після того, як хлопець досяг повноліття, його батьки загинули. А Миколай витратив свій великий спадок на допомогу іншим людям, приносячи час від часу до будинків бідняків їжу, теплі речі, іграшки тощо.

Усі добрі справи Миколай робив таємно, але одного разу городяни вистежили його. Коли всі в місті дізнались, хто здатен на такі милосердні вчинки, вони обрали Миколу єпископом — у 325-му році він відвідав Перший Вселенський Собор у Нікеї, який звів імператор Костянтин Великий.

Резиденція Святого Миколая

В Україні резиденції Святого Миколая щороку відкриваються у різних містах: у Львові, Києві, Дніпрі, Буковелі тощо. У 2020 році біля Офісу Президента України відкрилося святкове містечко «Миколай приймає друзів», яке містило в собі і резиденцію чарівника.

У світі заведено вважати, що Святий Миколай мешкає в Лапландії, де навіть є офіційне село фінського святкового діда, що перейняв на себе риси Миколая — Йоулупуккі. Це місце є одним з найвідвідуваніших туристичних місць Фінляндії.

До
повномаштабн
ої війни
резиденція
Святого
Миколая в
Запоріжжі на
острові
Хортиця

Традиції на Миколая в Україні

В Україні існує багато традиції святкування Дня святого Миколая. Дітям до цього свята готували особливе печиво — миколайчики. На Харківщині існував звичай святкувати триденні Миколині святки, готуючи кутю й узвар. На Поділлі чекали “полазника” — людину з позитивною енергією, яка першою має зайти до хати.

Ще однією доброю традицією є звичай миритися зі своїми ворогами: "На Микольщину клич друга, клич і ворога, обидва будуть друзі". Дівчата, які готувалися йти під вінець, наводили лад у своїх скринях: готували одяг і прикраси, в яких мали зустрічати сватів.

Чоловіки мали першими прокинутися зранку, обійти свій двір, обов’язково нагодувати худобу та промовити: "Дай, Боже, добрий день. Щоби худібонька здорова була, та й я з тобою, ще й зі своєю жоною". Вважалося, що в іншому разі на сім’ю чекатиме велике горе. На Київщині худобу окропляли свяченою під час служби водою і просили вберегти господарство й усю родину від біди та нещастя. Миколай також вважається покровителем бранців та подорожувальників і, зокрема, моряків.

Образ Святого Миколая в масовій культурі

Сучасний образ Святого Миколая (відомий у США як Санта-Клаус) був придуманий у 1823 році американським письменником Клементом Кларком Муром. Власне Мур у поемі «Візит Святого Миколая» (англ. A Visit from St. Nicholas), більше відомій як «Ніч перед Різдвом» (англ. The Night Before Christmas), першим зобразив чарівника як життєрадісного немолодого ельфа. Письменник також першим запряг у сани Святого Миколая північних оленів.

Комерційний образ Святого Миколая — це веселий дідусь з білою бородою та в червоному тулупі з червоним капелюхом. Він літає у повітрі на казкових оленях та влазить через димарі до будинків, щоб дарувати дітям і дорослим подарунки на Різдво. Теперішнім образом для персонажа послужив рекламний персонаж компанії Кока-Кола, який так сподобався дітям своїм виглядом, що саме цей персонаж став основою для створення всесвітньовідомого Санта-Клауса.

Образ Святого Миколая в Україні

Традиційно, український Святий Миколай одягнений в ризу з золотим оздобленням та митру, відтворюючи вбрання священника. В руках тримає посох. Святого Миколая супроводжують ангели і чортики, які вказують йому, де слухняні діти, а де бешкетники.

У сьогочасній Україні образ святкового чарівника еволюціонує — наприклад, елементом вбрання часто стає вишиванка або вишита риза, а компанію йому можуть складати ельфи, як і у його західного відповідника. Також зовнішній вигляд Миколая може осучаснюватись — до прикладу, у фільмі «Пригоди S Миколая» він вбраний в кожух із зірками та шапочку з помпоном у синьо-жовтих тонах, подарунки носить не в мішку, а в наплічнику, та мандрує на санях з GPS-навігатором. Як розповіли творці фільму, створювати оновлений образ Миколая їм допомагали діти 9—16 років.

ДО СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Святий Миколаю,
Тебе я прохаю,
Щоб приніс ти взимку
Мир в нашу домівку.

В домівку єдину —
Рідну Україну!
Все добре хай буде
І радіють люди!

Юлія Забіяка

Нехай Святий Миколай принесе подарунки кожній дитині, а нашій країні мир та добробут!

Підготувала Людмила Прокоф'єва

Використані джерела:

<https://suspilne.media/5115-den-svatogo-mikolaa-istoria-svata-tradicii-ta-prikmeti/>

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B5%D0%BD%D1%8C_%D0%A1%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%8F